

XII

KORUNK

FÓRUM • KULTÚRA • TUDOMÁNY

BALÁZS IMRE JÓZSEF
BODÓ BARNA
CSEKE PÉTER
ERDÉSZ ÁDÁM
FAZAKAS ATTILA
FAZAKAS LÁSZLÓ
FERENCZ ZSOLT
GAZDA JÓZSEF
HEGEDÜS CSILLA
ILYÉS SÁNDOR
JAKAB ALBERT ZSOLT
MARKÓ BÉLA
MÁRKI SÁNDOR
NÉMETH JÚLIA
SZÉMAN PÉTER
TAKÁCS CSABA
TIBORI SZABÓ ZOLTÁN
ZALÁN TIBOR
ZELEI MIKLÓS

10

ALAPÍTVÁNYAINK
ÉPÍTKEZÉSEI

III. FOLYAM
2018.
OKTÓBER

XXIX

KORUNK

FÓRUM • KULTÚRA • TUDOMÁNY

HARMADIK FOLYAM • XXIX/10. • 2018. OKTÓBER

TARTALOM

FAZAKAS ATTILA • A templom, Régi és új partok (<i>versek</i>)	3
MARKÓ BÉLA • Ez is kell az autonómiához	5
BODÓ BARNA • Demokrácia és civil társadalom – kisebbségi léthelyzetben	8
Meghallani a közösségek hangjait. Beszélgetés Takács Csabával a Communitas Alapítványról. (Kérdezett Ferencz Zsolt)	23
GAZDA JÓZSEF • Jövőbe tekintő múltmentés	31
ILYÉS SÁNDOR – JAKAB ALBERT ZSOLT • A Kriza János Néprajzi Társaság	36
HEGEDÜS CSILLA – BERKI TÍMEA • Mertek nagyot álmodni...	43
NÉMETH JÚLIA • Metamorphosis Transylvaniae, metamorphosis Barabás Miklós Céh	48
TIBORI SZABÓ ZOLTÁN • Minerva – a közösség szolgálatában (1920–2018)	53
KÓNYA-HAMAR SÁNDOR • Egyed Péternek (<i>vers</i>)	62
H. SZABÓ GYULA • A marosvécsi Helikon jelenidejűsége érdekében	63
ZALÁN TIBOR • A testében felejtette (<i>vers</i>)	66
SZÉMAN PÉTER • „Megtűrtből elfogadottak lettünk”	68
GYÓRFFY GÁBOR • A médiakutatás és -oktatás háttérintézménye	73
■ TOLL	
BALÁZS IMRE JÓZSEF • A Tamási Áron Alapítvány diákja az Alkotás utcától a Mészáros utca felé kanyarodik	78
BODÓ MÁRTA • Csaba testvér titka	79
ZELEI MIKLÓS • Elszakadás	81
■ HISTÓRIA	
FAZAKAS LÁSZLÓ • A dualizmus kori Kolozsvárral kapcsolatos források, kutatások és problémák	83
■ FORRÁSKÖZLÉS • Metamorphosis Transsylvaniae (I.)	
Márki Sándor naplója az impériumváltásról	90

■ MŰHELY

CSEKE PÉTER • „Munkamegosztó szerepelkülönülés” 97

■ MŰ ÉS VILÁGA

SZUSZÁMI ZSUZSA • Művészvilág az *Igaz Szóban* 102

Erdélyi Lajos közelképei. (Kérdezett Csibi László) 107

■ TÉKA

KÉSZ ORSOLYA • Valami furcsa és megmagyarázhatatlan (*Sasszé*) 113

IZSÁN CSABA • Egy újabb erdélyi forráskiadványról 115

ÚJVÁRI DOROTTYA • Kolozsvári emléktöredékek – egy megfigyelt család ... 118

■ TALLÓ

NAGY JÓZSEF – DÁNIEL BOTOND • A Gyergyói Szemle Egyesület
vállalkozásai 121

■ ABSTRACTS 125

■ TÁMOGATÓINK NÉVSORA 127

■ KÉP

BAKÓ KLÁRA

ALAPÍTÁSI ÉV 1926

Kiadja a Korunk Baráti Társaság ■ Tiszteletbeli elnök: DEGENFELD SÁNDOR
Főszerkesztő: KOVÁCS KISS GYÖNGY (történelem) ■ A szerkesztőség tagjai: BALÁZS IMRE JÓZSEF
(főszerkesztő-helyettes, irodalom), CSEKE PÉTER (médiatudomány), RIGÁN LÓRÁND
(filozófia, a Korunk–Komp-Press Kiadó felelős szerkesztője)

■ Gazdasági vezető: KOVÁCS GÁBOR ZSOLT, Grafikai arculat: KÖNCZEY ELEMÉR, SZENTES ZÁGON

■ A Korunk grémiuma: DERÉKY PÁL, ILIA MIHÁLY, KOVÁCS ANDRÁS, POMOGÁTS BÉLA, ROMSICS IGNÁC,
TETTAMANTI BÉLA, ZALÁN TIBOR

■ Kiemelt támogató a Communitas Alapítvány és a Romániai Magyar Demokrata Szövetség.
A megjelenéshez továbbá támogatást nyújt a Nemzeti Kulturális Alap, a Bethlen Gábor Alap,
a bukaresti Művelődési Minisztérium, a Kolozs Megyei Tanács és az Amerikai Magyar Koalíció – Cultural
Foundation for Transylvania

■ Szerkesztőség: Kolozsvár, Str. gen. Eremia Grigorescu (Rákóczi út) 52.

Telefon: 0264-375-035; Fax: 0264-375-093 ■ Postacím: 400750 Cluj, OP.1. cp. 273, Románia;

Internet: www.korunk.org; <http://epa.oszk.hu/00400/00458>; e-mail: korunk@gmail.com

■ Nyomda: ALUTUS, Csíkszereda, Hargita út 108/A. Tel./fax: 0266-372-407

■ Előfizetést a szerkesztőség is elfogad: egyévi előfizetés díja 60 RON.

A KORUNK magyarországi terjesztését Tóth Ernő Béla E. V. végzi;

a lap megrendelhető a következő telefonszámon: 06-303-539-724, illetve e-mailen: erno.toth.deb@gmail.com

■ Revistă culturală finanțată cu sprijinul Ministerului Culturii și Identității Naționale

■ Revistă editată de Asociația de Prietenie Korunk

(400304 Cluj-Napoca, str. gen. Eremia Grigorescu nr. 52.; Cod fiscal 5149284)

■ ISSN: 1222-8338

ILYÉS SÁNDOR – JAKAB ALBERT ZSOLT

A KRIZA JÁNOS NÉPRAJZI TÁRSASÁG

2015-től a társaság kiemelt projektje az Erdélyi Értéktár, amelynek elsődleges feladata a magyar nemzeti értékfeltáró és értékmegőrző mozgalom erdélyi beindítása, népszerűsítése, megszervezése és szakmai felügyelete.

A Kriza János Néprajzi Társaság (KJNT) 1990 márciusában alakult azzal a céllal, hogy a hazai magyar néprajzkutatók érdekképviseleti szervezeteként megfelelő intézményes kereteket biztosítson a szakmaiság hatékony működésének. Kezdeményezői voltak: Gazda Klára, Könczei Csilla, Pozsony Ferenc és Zakariás Erzsébet. A megalakulás éve óta folyamatosan működik, a néprajzkutatás és néprajzoktatás kibontakozásával párhuzamosan a tevékenysége is egyre bővült, és egyre sokszínűbb lett. 1994-től kezdve saját székházzal rendelkezik, amelyben szakkönyvtár, dokumentációs tár, előadótér, kiállítótér, kutatóműhely és könyvkiadó működik. 2004-ben sikerült a székház tetőterét is kiépíteni, ahol előadások és kiállítások, legkülönbözőbb események megszervezésére alkalmas terem, vendégszoba és archívum található.¹

Alapító elnöke Pozsony Ferenc; 2011-től Jakab Albert Zsolt vezeti a Társaságot.

I. Gyűjtemények és adatbázisok

1. Szakkönyvtár

■ Az egyre bővülő könyvtár a saját székház berendezésével méltó helyszínt kapott, ahol szakkönyvek és szakmai periodikák gazdag tárháza áll az érdeklődők rendelkezésére. A több mint 10 000 kötet elsősorban a magyar és egyetemes néprajz alapmunkáit képviseli, de emellett társadalomtudományi művek is szép számban

megtalálhatóak, vagyis antropológiai, szociológiai, történettudományi, nyelvészeti munkák, de helytörténeti, szépirodalmi alkotások is. A könyvtár rendkívül értékes részét teszik ki a neves erdélyi néprajzkutatók hagyatékai: Kós Károly (1996), Nagy Jenő (1996), Nagy Olga (2004), Szentimrei Judit (2004) és Faragó József (2006) hagyatéka, amelyek ezáltal a szélesebb olvasóközönség részére is hozzáférhetővé váltak. A könyveket helyben lehet olvasni, erre két olvasóterem áll rendelkezésre, kölcsönzésre nincsen lehetőség. A kutakodásban szakképzett könyvtáros segítségét lehet kérni, de a könyvtári katalógus maga megtalálható a világhálón is, a KJNT honlapján, így előre is lehet dokumentálódni. A könyvtárban naponta 10-17 óra között fogadjuk az olvasókat, amellet szakmai beszélgetéseket szervezünk az érdeklődőknek. A már beleltározott és hozzáférhető állományt igyekszünk folyamatosan pótolni, kapcsolatot tartunk fenn hazai és határon túli intézményekkel és kiadókkal, hogy a szakirodalmi újdonságok, valamint honismereti kutatások eredményei folyamatosan érkezhessenek könyvtárunkba.

A könyvtári katalógus 2007-től elérhető a Társaság honlapján is, itt a könyvtári tétel legfontosabb adataira (szerzőre/szerkesztőre, címre, kiadóra, kiadási helyre, illetve könyvtári jelzetre) van általános keresési lehetőség. Az online katalógus félévente frissül.²

2. Dokumentációs tár

■ Adattárunk, ahol kéziratokat és a diákok dolgozatait helyezzük el, egyre bővül, és fontos forrássá válik az etnológiai munkában. Több ezer kézirat, hang- és mozgóképanyag található meg itt. A kéziratok olyan neves kutatók hagyatékát is magukba foglalják, mint Kós Károly, Faragó József, Szentimrei Judit, Vámszer Géza. Többéves projektünk során a fontosabb hagyatékok anyagának, valamint a néprajzi gyűjtéseknek a digitalizálása is folyamatban van, digitális archívum formájában is hozzáférhetővé válik. Külön részlegként létezik és folyamatosan bővül a Csángó Archívum, amely több mint kétezer tételt tartalmaz, kéziratokat, ritka publikációkat, térképeket, egyéb dokumentumokat magyar, román, angol és német nyelven. A csángó téma kutatói máris fontos gyűjteményként tartják számon.³

3. Bibliográfiai adatbázisok

■ A KJNT alapítását követően hozzálátott az erdélyi és moldvai népi kultúra kutatása során kitermelődött könyvészeti eredmények adatolásához, illetve személyi bibliográfiák összegyűjtéséhez, összeállításához.⁴ A személyi, tematikus vagy tájegységi bibliográfiák folyamatos összeállítása és közlése mellett⁵ 2008-ban honlapunkon elérhetővé vált 5376 tétellel *A moldvai csángók bibliográfiája* (összeáll. Ilyés Sándor),⁶ illetve 15 039 tétellel *A romániai magyar néprajzi bibliográfia* (összeáll. Jakab Albert Zsolt).⁷ A tételek mindegyike tartalmazza a legfontosabb bibliográfiai adatokat: szerző/szerkesztő neve, tanulmány címe, belefoglaló mű (kötet, periodika) címe és adatai, kiadó, kiadás helye, kiadás éve, oldalszámok. Az anyag év- és névmutató (szerző és szerkesztő alapján), illetve szakbeosztás szerint listázható. Az évmutató linkként működő évszámokat jelent, ezekre kattintva az adott év szakirodalmi termése listázódik. A névmutatónál előbb az adott betű választásával jeleníthető meg a szerzői vagy szerkesztői névsor, majd ez után a kattintással kiválasztott szerző minden munkája listázódik. A szakbeosztás 16 kategóriát és számtalan alkategóriát jelentő, linkként működő struktúrát jelent. Az adott kategóriaválasztás során betűrendben listázott

tételsorok jelennek meg. Ezek mellett lehetőség van általános keresésre, illetve év szerinti szűkítésre is.⁸

4. Fotótár

■ Külön rendszerezéssel és leltárral ellátott fotótárunk a fent említett kutatók, valamint a Kriza János Néprajzi Társaság és a Magyar Néprajz és Antropológia Intézet kutatóinak, tagjainak fényképeit és diáit tartalmazza. A fotótár nagy része (több mint 17 000 fotó) a világhálón is hozzáférhető, a KJNT honlapján. Magát a fotótárat folyamatosan bővítjük a hagyományos fotók digitalizálásával, valamint az új, digitális technológiával készült fotók beletárolásával. Időnként az internetes verziót is frissítjük, így a kutatók nemcsak a helyszínen, a KJNT dokumentációs tárában konzultálhatják a fotókat, hanem a világhálón is.⁹

5. Balladatár

■ Egy, a honlapunkon megtalálható adattár, amely kiadott és kiadatlan erdélyi és moldvai balladák, balladavariánsok gyűjteménye. Bárki érdeklődő által konzultálható adatbázis, amely tudományos igényességgel dolgozza fel a balladanyagot, típusba és altípusba csoportosítva azt. A 2013 óta folyamatosan bővülő tár több mint 1500 balladát tartalmaz, valamint ezeknek a bibliográfiai adatait. A keresőkkel rá lehet keresni szinte minden adatra és a balladák minden vonatkozására, azaz címre, típusra, altípusra, gyűjtőre, gyűjtés idejére és helyére, kiadásra stb.¹⁰

6. Néprajzi Múzeumok Tára

■ A 2014-ben elindul projekt célja az erdélyi és moldvai tájházak, múzeumok, néprajzi gyűjtemények adatainak összegyűjtése, dokumentálása, rendszerezése, feldolgozása, valamint megjelenítése a honlapunkon. Lapozható és kereshető adatbázisunk már közel 100 adatot foglal magában, amelyeket a főbb típusok szerint csoportosítottunk. Minden múzeum részletes adatlappal és fotódokumentációval is rendelkezik. Megjelenítettük az elérhetőségeket is, valamint egy reprezentatív könyvészetet.¹¹

II. Kutatóközpont, háttérintézmény és érdekképviselő

1. Kutatóközpont

■ A szakmaiság egyik legfontosabb vetülete a tudományos kutatások megszervezése, koordinálása, lemenedzselése. Belső és külső munkatársak szervezésében, hazai és külföldi kutatók, doktorandusok, diákok bevonásával a KJNT folyamatos alapkutatásokat visz véghez Erdélyben és Moldvában, emellett részterületekre lebontott vizsgálatokat is irányít. Célkitűzéseit összehangolja a magyar néprajz, általánosságban véve a magyar társadalomtudományok törekvéseivel, ugyanakkor útmutató, újító kezdeményezéseivel a népi kultúra új területeit és új megközelítésmódjait promoválja az interdiszciplinaritás jegyében. Az eredmények a dokumentációs tárból kerülnek elhelyezésre, kiállítások, konferenciák és kiadványok formájában kerülnek nyilvánosságra. Kiemelt jelentőségű lezárt és recens kutatások közül említünk néhányat: együttélési modellek Erdélyben, műemlékek inventarizációja Erdélyben, családszerkezeti kutatások erdélyi szörványokban, jelenkutatás moldvai csángó falvakban, erdélyi falvak gazdasági mo-

delljei, moldvai nyelvföldrajzi kutatások, az erdélyi és moldvai magyar kulturális örökség digitalizálása, előmunkálatok a romániai magyarság néprajzához, az erdélyi folklórgyűjtés és tudománytörténete, emlékállítás és emlékezési gyakorlat Kolozsváron stb. A kutatási eredményeket hazai és nemzetközi konferenciák keretében is bemutatjuk, hiszen a megalakulás éve óta több mint 80 konferenciát szerveztek, a legkülönbözőbb tematikákban. A Társaság olyan nagyméretű események megszervezésében és lebonyolításában is közreműködött, mint például a VII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus.

2015-től a társaság kiemelt projektje az *Erdélyi Értéktár*, amelynek elsődleges feladata a magyar nemzeti értékfeltáró és értékmegőrző mozgalom erdélyi beindítása, népszerűsítése, megszervezése és szakmai felügyelete. A Földművelésügyi Minisztérium és a Hungarikum Bizottság megbízásából végzett programunkban szakmai és módszertani segítségnyújtást biztosítunk azoknak a civil-szervezeteknek, amelyek helyi, megyei és táji értékek felkutatását, szakszerű dokumentálását, értéktárba történő rendezését és ezeknek az értékeknek a helyi közösségek mindennapjaiba való beépítését célozzák meg. A társaság az értékfeltáráshoz bekapcsolódni vágyóknak helyszíni előadásokat és felkészítőket, módszertani segédleteket és képzési anyagokat, valamint az értékfeltárás lebonyolításához és a javaslatétel elkészítéséhez szakmai tanácsadást kínál. A társaság a projekt során szakmai konferenciákat,¹² módszertani képzéseket, a mozgalmat és a törvényi hátteret ismertető bemutatókat és kiállításokat szervezett Erdélyben és Moldvában.¹³

Az Erdélyi Értéktár-projekt eredményeként jött létre az Erdélyi Értékek Tára adatbázis is, mely az Erdélyi Magyar Értéktár Bizottság által elfogadott értékeket archiválja. Három mutató segíti a böngészést: az értékmutató az érték megnevezése és címkézése alapján, az értéktármutató a megyei, települési, tájegységi vagy Erdély-szintű értéktárak alapján, a településmutató pedig a kiválasztott település alapján listázza az adatsorokat. A mutatók alatt található az anyag – törvény által előírt – csoportosításának linkeként is működő 8 kategóriája: 1. agrár- és élelmiszergazdaság, 2. ipari és műszaki megoldások, 3. természeti környezet, 4. egészség és életmód, 5. kulturális örökség, 6. turizmus és vendéglátás, 7. épített környezet, 8. sport.¹⁴ A felületről érhető el a mozgalom monitorizálására létrehozott oldal.¹⁵

A tudományos tevékenységhez kapcsolódik a kulturális, tudománynépszerűsítő tevékenység is. A KJNT tevékenységének – a népi kultúra és a kultúra populáris regisztereinek kutatása, megismerése mellett – igen fontos részét képezi az erdélyi és az egyetemes magyar kultúra értékeinek, a magyarság és a szomszédos népek közötti érintkezéseknek, kölcsönhatásoknak a bemutatása, közvetítése a nagyközönség felé. Ennek érdekében a szigorúan szakmai rendezvényeink mellett igyekszik olyan eseményekre és kulturális találkozásokra is sort keríteni, amelyek segítségével ezt a célt meg tudja valósítani. Évente több időszaki kiállítást szervez, ugyanakkor havonta kerül sor könyvbemutatókra, filmvetítésekre, kerekasztal-beszélgetésekre. A KJNT több kolozsvári és más erdélyi településen, működő szakmai, kulturális intézményekkel alakított ki jó partneri kapcsolatot, így partnerei között tudhat több megyei és városi múzeumot, kulturális intézetet, forrásközpontot, valamint kiadóhivatalokat. Az ezekkel az intézményekkel való együttműködés során saját eredményeit ismerteti más településeken, és hasonlóképpen, ezeknek az intézményeknek a munkáját bemutatja a kolozsvári közönségnek.

2. Háttérintézmény

■ A KJNT legfontosabb szakmai partnere a BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézete, amelynek a háttérintézményeként is működik, támogatja kutatási és oktatási tevékenységét. A székházában működő könyvtárat és dokumentációs tárat nemcsak néprajzos diákok, magiszteri és doktori hallgatók használják, hanem irodalmár, nyelvész, történész, szociológus hallgatók is. Az előadótermében pedig olyan hiánypótló előadásokat és előadás-sorozatot szervez, amelyek kiegészítik a néprajzos tanrendet, bővítik, gazdagítják a hallgatók szakmai horizontját. Az előadók hazai és magyarországi tanárok, kutatók, szakemberek, akik meghívás alapján tartják meg előadásait.

Társaságunk 2003-ban létrehozta és beindította a zabolai Csángó Néprajzi Múzeumot, a magyar nyelvterület egyetlen, a moldvai csángók népi kultúráját bemutató múzeumot. A KJNT alapító tagja a kolozsvári állami magyar nyelvű felsőoktatás támogatására létrejött Kolozsvári Magyar Egyetemi Intézetnek is (2004).

A háttérintézményi tevékenység fontos részét képezi a szakkollégiumi tevékenység, a Kriza János Szakkollégium működtetése, amelynek célja egy olyan interdiszciplináris elitképzés, amely egy fiatal kutatói gárda kitermelését eredményezheti. Tutoriális rendszerben működő szakkollégium, amelynek keretében előadások, szakmai konzultáció, közös és egyéni kutatás, valamint ösztöndíjak segítségével történik meg a hallgatók szakmai képzése. A meghívott szakkollégiumi előadók általában a székház vendégszobájában szállnak meg, az emeleti előadótermet használják.

3. Érdekképviselő

■ A KJNT fogja össze a hazai magyar néprajzkutatókat, gyűjtőket, felvállalja a tagság törekvéseinek, érdekeinek képviselését, konferenciákat, szakmai találkozót szervez évi rendszerességgel. A más helyszíneken élő és dolgozó tagok összefogása és szakmai továbbképzése, szakmai párbeszéd kialakítása kapcsán vándorkonferenciákat szervez, minden alkalommal más településen. Ugyanakkor intézményes kereteket biztosít a tagság szakmai tevékenységének, lehetőségek szerint gondoskodik a kéziratok kiadásáról, annak ismertetéséről. A tagok munkásságának termékei, a tagok bibliográfiái az archívumban kerülnek megőrzésre.

III. Könyvkiadás

■ A könyvkiadói tevékenység kezdetektől fogva kiemelkedő jelentőségű feladata a KJNT-nek, amely a lehetőségek függvényében igyekszik évi 5-10 kötetet megjelentetni, ezáltal biztosítva a romániai magyar (és nem csak) néprajzkutatás legújabb eredményeinek publikussá és hasznosíthatóvá tételét, egyszerűsítve a tagság munkásságának megjelenítését. Ez több sorozat keretében kerül megvalósításra. Egyik legfontosabb a KJNT Évkönyve, amely kiemelkedő konferenciák, tanácskozások anyagát jeleníti meg, és eddig 25 kötete látott napvilágot. A Kriza Könyvek és a Kriza Könyvtár sorozatok az etnográfiai terepmunka, vizsgálat és értelmezés termékenységét, illetve a források közzétételét biztosítja. Az előbbi sorozat esetében 43, az utóbbi esetében 15 kötet jelent meg. 2006-ban indította be a KJNT a Néprajzi Egyetemi Jegyzetek sorozatot, amelynek eddig 8 kötete látott napvilágot. A köteteket az egyetemi oktatásban tankönyvekként használják hazai, de külföldi berkekben is. Új sorozat 2018-tól a Dissertationes

Ethnographicae Transylvanicæ, melyben doktori disszertációk, néprajzi-antropológiai alapmunkák jelennek meg. Nagy fontossággal bírnak a sorozatokon kívül megjelentetett munkák is, hiszen bibliográfiák, tudománytörténeti és tudományelméleti alapmunkák, speciálisabb kötetek kaptak itt helyet, amelyek más intézményekkel, kiadókkal való közös munka eredményességét is tükrözik. A KJNT sikeresen együttműködik a marosvásárhelyi Mentor Kiadóval is, ekként a munkatársaknak, tagtársaknak több néprajzi tematikájú munkája jelent meg a Kriza János Néprajzi Társaság Könyvtára sorozatban. Különálló kötetként, ugyanakkor periodikaként jelenteti meg a KJNT Értesítőjét, amely eddig 16 évfolyamot ért meg. Kiadványainkról a honlapunkon található leírást az érdeklődő.¹⁶

A köteteket a KJNT eljuttatja minden fontos hazai és magyarországi néprajzi kötődésű intézményhez, tehát egyetemi tanszékek, kutatóintézetek, múzeumok, szakkönyvtárak állományában ott találhatóak ezek, de ugyanakkor az országos és megyei közkönyvtárakban, civil szervezetek, kisebb néprajzi és társadalomtudományi egységek könyvtáraiban is fellelhetők. A frissen megjelent kiadványok bemutatásra kerülnek a KJNT székházában, valamint más hazai és külföldi partnerintézményeknél. Ezekről az eseményekről rendszeres sajtóismertetések is születnek.

A Kriza János Néprajzi Társaságban folyamatosan zajlanak a rendezvények. Az eseményeinkről szóló információkat körleveleinkben szórjuk, emellett honlapunk Infóteka rovatában,¹⁷ illetve Facebook-profilunkon található részleteket az érdeklődő.¹⁸

■ JEGYZETEK

1. A Társaság tevékenységéről és eredményeiről több szakmai összefoglalás készült. A legfontosabbak: Ilyés 2015; Ilyés–Jakab szerk. 2000; Jakab 2017; Keszeg 1995, 2002, főleg 123–125, 127–128; Kőnczei 2011; Paládi-Kovács 2007: 12–13; Péntek 2001; Pozsony 2001a: 203–205, 2001b, 2007: 27–34, 2008, főleg 168–177, 2014; Szabó 2003: 92–96; Táncoz 2007, 2011, 2015, főleg 78–80.
2. <http://www.kjnt.ro/konyvtari-katalogus>.
3. A KJNT archivális tevékenységeiről bővebben: Jakab 2017, főleg 186–194.
4. Az erdélyi néprajzi bibliográfiai munkálatokról átfogóan: Táncoz 2015: 83–85.
5. Vö. Jakab 2017: 192–194.
6. <http://www.kjnt.ro/csangobibliografia>.
7. <http://www.kjnt.ro/neprajzibibliografia>.
8. Vö. Jakab 2017: 197–198.
9. <http://www.kjnt.ro/fotoarchivum>.
10. <http://www.kjnt.ro/balladatar>; vö. Jakab 2017: 199–200.
11. <http://www.kjnt.ro/muzeumtar>; vö. Jakab 2017: 200–201.
12. A konferenciák előadásából készült kötetek: Jakab–Vajda szerk. 2016, 2017 és 2018; vö. Jakab–Vajda 2018.
13. A projektről Kedves Anett és Vajda András is beszámolt: Kedves 2015; Vajda 2016a, 2016b: 42–45.
14. <http://www.kjnt.ro/ertektar>.
15. <http://www.kjnt.ro/ertektar/esemenyek>.
16. <http://www.kjnt.ro/kiado>.
17. <http://www.kjnt.ro/infoteka>.
18. <https://www.facebook.com/KrizaJanosNeprajziTarsasag>.

■ IRODALOM

- Ilyés Sándor
2015 A Kriza János Néprajzi Társaság. *Magyar házak Romániában 2. A Művelődés melléklete.* (3) 11–13.
- Ilyés Sándor – Jakab Albert Zsolt (szerk.)
2010 *20 éves a Kriza János Néprajzi Társaság.* (A Kriza János Néprajzi Társaság Értesítője XV/1–2.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kvár.
- Jakab Albert Zsolt
2017 Néprajzi archívumok új környezetben. Az erdélyi és moldvai magyar kultúra kutatásának és archiválásának kihívásai. In: Jakab Albert Zsolt – Vajda András (szerk.): *Örökség, archívum és reprezentáció.* (Kriza Könyvek 40.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kvár, 185–222.
- Jakab Albert Zsolt – Vajda András
2018 Örökség: etnicitás, regionális identitás és territorialitás. In: Jakab Albert Zsolt – Vajda András (szerk.): *A néprajzi örökség új kontextusai. Funkció, használat, értelmezés.* (Kriza Könyvek 43.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kvár, 7–28

Jakab Albert Zsolt – Vajda András (szerk.)

2016 *Érték és közösség. A hagyomány és az örökség szerepe a változó lokális regiszterekben.* (Kriza Könyvek 39.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kvár.

2017 *Örökség, archívum és reprezentáció.* (Kriza Könyvek 40.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kvár.

2018 *A néprajzi örökség új kontextusai. Funkció, használat, értelmezés.* (Kriza Könyvek 43.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kvár.

Kedves Anett

2015 Erdélyi Értéktár – érték, ami összetart. *Művelődés* LXVIII. (9) 30–31.

Keszeg Vilmos

1995 A romániai magyar folklórkutatás öt évtizede (1944–1994). *Erdélyi Múzeum* LVII. (3–4) 99–111.

2002 A romániai magyar néprajzkutatás egy évtizede. In: Tánczos Vilmos – Tőkés Gyöngyvér (szerk.): *Tizenkét év. Összefoglaló tanulmányok az erdélyi magyar tudományos kutatások 1990–2001 közötti eredményeiről.* I. Scientia, Kvár, 119–170.

Könczei Csongor

2011 Húszéves a Kriza János Néprajzi Társaság. (Kérdezett Könczei Csongor.) *Korunk* XXII. (3) 3–16.

Paládi-Kovács Attila

2007 Erdély és a Partium néprajzi kutatásáról. In: Cseri Miklós – Füzes Endre (szerk.): *Ház és Ember. A Szabadtéri Néprajzi Múzeum Évkönyve 20.* Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre, 11–20.

Péntek János

2001 Nemzedékváltás és intézményépítés. In: Keszeg Vilmos (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 9.* Kriza János Néprajzi Társaság, Kvár, 14–17.

Pozsony Ferenc

2001a A kolozsvári Kriza János Néprajzi Társaság oktatási és tudományos eredményei. In: Somai József (szerk.): *III. Civil Fórum 2001. A tudás mint társadalmi erőforrás.* Alapítvány az Erdélyi Magyar Civil Szervezetekért, Kvár, 321–322.

2001b Társadalomnéprajzi eredmények Erdélyben. In: Keszeg Vilmos (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 9.* Kriza János Néprajzi Társaság, Kvár, 195–215.

2007 Az erdélyi magyar társadalom kutatásának eredményei. In: Cseri Miklós – Füzes Endre (szerk.): *Ház és Ember. A Szabadtéri Néprajzi Múzeum Évkönyve 20.* Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre, 21–44.

2008 Az erdélyi magyar társadalom kutatásának eredményei. In: Jakab Albert Zsolt – Keszeg Vilmos – Szabó Á. Töhötöm (szerk.) *Kultúrakutatások és értelmezések.* (Kriza Könyvek 32.) BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék – Kriza János Néprajzi Társaság, Kvár, 157–222.

2014 A székely társadalom kutatása. In: Keszeg Vilmos – Szász István Szilárd – Zsigmond Júlia (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 22. Néprajzi intézmények, kutatások, életpályák Kolozsvárt.* Kriza János Néprajzi Társaság, Kvár, 41–93.

Szabó Á. Töhötöm

2003 A magyar nyelvű néprajzi felsőoktatás, kutatás és muzeológia Romániában. *Néprajzi Látóhatár* XII. (1–2) 83–114.

Tánczos Vilmos

2007 Magyar vallási néprajzi kutatások Erdélyben. (Tudománytörténeti összefoglaló és könyvészet.) In: Cseri Miklós – Füzes Endre (szerk.): *Ház és Ember. A Szabadtéri Néprajzi Múzeum Évkönyve 20.* Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre, 79–119.

2011 A Kriza János Néprajzi Társaság múltjáról, jelenéről, jövőjéről. *Korunk* XXII. (3) 17–20.

2015 A romániai magyar néprajzkutatás tizenkét éve (2002–2013). In: Péntek János – Salat Levente – Szikszai Mária (szerk.): *Magyar tudományosság Romániában 2002–2013 között.* II. Ábel Kiadó, Kvár, 69–175.

Vajda András

2016a Értéktár: hagyomány, használat és kontextus. *Művelődés* LXIX. (5) 28–31.

2016b Hagyomány, örökség, érték. A hagyomány használatának változó kontextusai. In: Jakab Albert Zsolt – Vajda András (szerk.): *Érték és közösség. A hagyomány és az örökség szerepe a változó lokális regiszterekben.* (Kriza Könyvek, 39.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kvár, 21–58.

TÁMOGATÓK

25nka
Nemzeti Kulturális Alap

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

CONSILIUL JUDEȚEAN
CLUJ

MINISTERUL CULTURII ȘI
IDENTITĂȚII NAȚIONALE

Hungarian American
Coalition

ROMÂNIA
1918-2018 | SĂRBĂTORIM ÎMPREUNĂ

„Míszlivetv [...] felvetése kontextuálisan utal arra, hogy a bajba jutott demokrácia esélye a civil társadalom lehetne. [...] Kérdés, hogy a ma érvényes civiltársadalom-fogalom megnyitja-e az utat a demokratikus tér kitágítása és újraértelmezése felé, illetve nyitva is tartja-e azt. Ez akkor valószínűleg meg, ha a civil társadalom a közélet arénájaként jelenik meg, ahol a különféle szereplők, gondolatok, értékek, aspirációk és érdekek szabadon ütköznek és összebékülnek, befolyásolják, keresztezik, gyengítik, kioltják, vagy éppen erősítik egymást. Ekként egyfajta kreatív káosz, a fennálló és átmeneti rend újrateemtésének vagy újrafogalmazásának konszenzusos melegágya.”

(Bodó Barna)

ISSN 1222 8338

9 771222 283304 1 8010

5 LEJ
500 FT

REZULTATELE FUNDAȚIILOR NOASTRE
ACHIEVEMENTS OF OUR FOUNDATIONS